

บันทึกจากภายนอกของอาานี แอร์โนซ์: จากความสนใจต่อสังคมภายนอกสู่การค้นพบตัวตนผ่านบันทึกประจำวันรูปแบบใหม่

Annie Ernaux's *Journal du dehors*: From the Interest in the Outside Society to Self-Discovery through a New Form of Journal Writing

อนุสรณ์ ชมภูพล¹
Anusorn Chompupol¹

Received: 4 May 2024

Revised: 15 November 2024

Accepted: 13 December 2024

บทคัดย่อ

โดยปกติแล้ว ผู้ที่เขียนบันทึกประจำวันต้องการอธิบายบางสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวเองหรือความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเหตุการณ์หรือบุคคลอื่น ตรงข้ามกับอาานี แอร์โนซ์ นักเขียนสตรีชาวฝรั่งเศสที่ใช้วิธีการเขียนบันทึกแบบใหม่ใน *Journal du dehors* ซึ่งมีผู้คนทั่วไป สถานการณ์และความเป็นจริงภายนอกในช่วง ค.ศ. 1985 ถึง ค.ศ. 1992 เป็นศูนย์กลางของความสนใจของเธอ ด้วยแอร์โนซ์ไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตัวและจดบันทึกพฤติกรรม คำพูด อารมณ์ความรู้สึกของผู้คนที่มาจากบริบทอันแตกต่างหลากหลาย บันทึกของเธอเล่มนี้จึงมีมิติทางสังคมด้วย อย่างไรก็ตาม ในขณะที่พบเจอสถานการณ์ภายนอกต่างๆ แอร์โนซ์กลับเห็นภาพสะท้อนของตัวเองและรับรู้ได้ถึงความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งกลายเป็นตัวกำหนดในการเลือกจดบันทึกอย่างไม่รู้ตัว เธอยอมรับในที่สุดว่าบันทึกเล่มนี้ทำให้เธอได้พบตัวตนและสิ่งต่างๆ ที่เคยเกิดขึ้นในชีวิตของเธอในอดีต เธอยังเรียนรู้อีกว่าเราสามารถค้นพบตัวตนจากผู้อื่นๆ และตัวของเราเองก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของผู้อื่นเหล่านั้นเช่นกัน ด้วยลักษณะเฉพาะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ บทความนี้จึงนำเสนอ 3 ประเด็น คือ รูปแบบการเขียนของ *Journal du dehors* มิติทางสังคมของบันทึกเล่มนี้ และการค้นพบตัวตนของแอร์โนซ์ท่ามกลางบุคคลอื่น

คำสำคัญ: อาานี แอร์โนซ์, บันทึกประจำวัน, สังคมภายนอก, บุคคลอื่น, การค้นพบตัวตน

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: chompupol_a@su.ac.th

¹ Lecturer, Department of French, Faculty of Arts, Silpakorn University, E-mail: chompupol_a@su.ac.th

Abstract

Normally, a person who writes a journal wishes to explain something related to himself or his personal feelings towards incidents or other people. Annie Ernaux, French female author, however, uses a new form of journal writing in *Journal du dehors*, in which ordinary people, situations and outside realities during 1985-1992 are the center of her interest. As Ernaux does not give importance to private stories and transcribes behaviors, speeches, and emotions of people from different contexts, her journal contains social dimensions. Nevertheless, while coming across exterior situations, Ernaux sees her own self and perceives her personal feelings about the situations, which have unconsciously determined the selection of transcription. She finally admits that this journal enabled her to discover herself and what happened to her life in the past. She also has learned that we can find our identity through the others and that we are a part of their lives. Because of all these characteristics, this article presents three points: the writing form of *Journal du dehors*, the social dimension of this journal, and the discovery of Ernaux's identity among the others.

Keywords: Annie Ernaux, journal writing, outside society, others, self-discovery

บทนำ

ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2022 หลายคนคงได้ยินชื่อ อานนี แอร์โนซ์ (Annie Ernaux) นักเขียนสตรีชาวฝรั่งเศสคนแรกที่ได้รับรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรมเนื่องด้วย “ความกล้าหาญและความเฉียบแหลมที่ใช้ในการเปิดเผยรากเหง้า ความห่างเหิน และข้อจำกัดส่วนรวมของความจำส่วนตัว” (Nobel Prize Outreach AB, 2022) ผลงานของแอร์โนซ์มีลักษณะอัตชีวประวัติเพราะเธอได้นำเรื่องราวชีวิตของเธอและครอบครัวในช่วงเวลาต่างๆ มาเขียนเล่า เช่น *Les Armoires vides* (Ernaux, 1974) ซึ่งเป็นผลงานเรื่องแรก เล่าถึงเหตุการณ์ทำแท้งของเธอผ่านตัวละครชื่อ เดอนิส เลอซูร์ (Denise Lesur) ผลงานเรื่อง *La Place* (Ernaux, 1983) ซึ่งได้รับรางวัลเรโนโดต์ (Prix Renaudot) ค.ศ. 1984 พูดถึงความแตกต่างของสถานะทางสังคมระหว่างพ่อของเธอที่เป็นลูกจ้างในโรงงาน ก่อนที่จะมีธุรกิจค้าขายเล็กๆ และตัวเธอเองซึ่งในขณะนั้นได้เข้าสู่สังคมของชนชั้นกลางที่มีความรู้ โดยเป็นครูโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในเมืองอานซี (Anancy) ผลงานเรื่อง *Une femme* (Ernaux, 1987) และ *Je ne suis pas sortie de ma nuit* (Ernaux, 1997) เล่าถึงช่วงเวลา

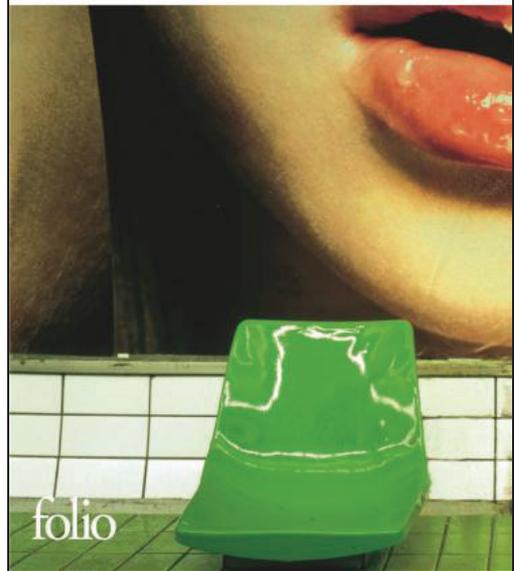
ที่แม่ของเธอป่วยเป็นโรคอัลไซเมอร์ พร้อมถ่ายทอดเรื่องราวความรัก ความไม่พอใจ รวมถึงความรู้สึกผิดของเธอที่มีต่อแม่ ผลงานเรื่อง *Les Années* (Ernaux, 2008) ซึ่งเธอตั้งใจให้เป็น “อัตชีวประวัติที่ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” (autobiographie impersonnelle) โดยการนำรูปถ่ายตัวเธอเองเป็นภาพแทนผู้หญิงคนหนึ่งที่ใช้ชีวิตมาเกือบ 70 ปี ท่ามกลางบริบทสังคม ประวัติศาสตร์ และการเมืองของฝรั่งเศสรวมถึงของโลก ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21 ผลงานเรื่อง *Mémoire de fille* (Ernaux, 2016) และ *Le Jeune homme* (Ernaux, 2022) เล่าประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของเธอ และความสัมพันธ์กับชายหนุ่มที่อายุน้อยกว่าเธอถึง 30 ปี ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผลงานของเธอเป็นพื้นที่ซึ่งเธอสามารถปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ จากเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับเธอในอดีต ทำให้เธอได้เห็นภาพตัวเองอีกครั้ง หรือไม่ก็ได้มุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับตัวเองจากการมองย้อนเปรียบเทียบตัวเธอในอดีตกับปัจจุบัน ด้วยลักษณะดังกล่าว โดมินิก วียาร์ด (Dominique Viart) และบรูโน แวร์ซีเยร์ (Bruno Vercier) (Viart & Vercier, 2008) จึงจัดผลงานของเธอให้อยู่ในประเภท “ข้อเขียนที่มาจากตัว

เอง” (écriture de soi)

อย่างไรก็ตาม ผลงานเรื่องหนึ่งของ แอร์โนซ์ ที่ปรากฏใน ค.ศ. 1993 ชื่อ *Journal du dehors* หรือแปลเป็นภาษาไทยว่า *บันทึกจากภายนอก* (ในบทความนี้ ผู้เขียนจะอ้างอิงฉบับที่ตีพิมพ์ใน Collection “Folio” ใน ค.ศ. 2009 ซึ่งในฉบับนี้แอร์โนซ์ได้เพิ่มคำนำที่เขียนขึ้นภายหลังด้วย นอกจากนี้ใน ค.ศ. 2000 เธอได้ตีพิมพ์ *La Vie extérieure* หรือแปลเป็นภาษาไทยว่า *ชีวิตข้างนอก* ซึ่งเป็นส่วนต่อจาก *Journal du dehors*) มีความแตกต่างจากผลงานเรื่องอื่นๆ เธอเองได้ “ประกาศ” ผ่านชื่อของผลงานนี้แล้วว่าใช้ลักษณะของการจดบันทึกประจำวัน (journal) ซึ่งคล้ายกับการเขียนไดอารี่ส่วนตัว หรือตรงกับคำว่า *journal intime* ในภาษาฝรั่งเศส ที่มีจุดประสงค์ในการเล่าเรื่องส่วนตัวแต่ละวัน แต่เมื่อเปรียบเทียบบันทึกแบบไดอารี่กับ *Journal du dehors* จะเห็นได้ว่าแอร์โนซ์ไม่ได้ใช้หลักการเขียนแบบไดอารี่ทั้งหมดเพราะเธอไม่ได้เล่าเรื่องราวของตัวเองในบันทึกเล่มนี้ แต่กลับหันเหสายตาและความสนใจไปยังผู้อื่นที่เธอเองก็ไม่รู้จัก ไม่ว่าจะเป็นพนักงานและลูกค้าในห้างสรรพสินค้า คนขอทาน ผู้โดยสารรถไฟชานเมืองของกรุงปารีส (RER) หรือรถไฟใต้ดิน รวมถึงสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสิ่งที่พบเห็นในที่สาธารณะ เช่น ภาพวาดหรือข้อความตามผนังกำแพง เป็นต้น ความพิเศษดังกล่าวส่งผลให้ *Journal du dehors* สะท้อนมิติด้านสังคมที่ดูเหมือนว่าแอร์โนซ์กำลังศึกษาและถ่ายทอดชีวิตทางสังคมของกลุ่มคนต่างๆ จนทำให้บันทึกเล่มนี้กลายเป็นพื้นที่ซึ่งตัวเธอเองตั้งคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนและแสดงถึงความลึกลับไปมา ก่อนที่เธอจะเลือกการเขียนเป็นตอนสั้นๆ แบบบันทึกประจำวัน แม้ว่าจะมีนัยสำคัญด้านสังคม มากกว่าการเขียนแบบวรรณคดีที่มีโครงสร้างชัดเจนแต่ไม่ตอบโจทยความต้องการและความสนใจหลักของเธอ บันทึกเล่มนี้ยังเป็นตัวเปิดประเด็นสำคัญในการอธิบายระหว่างแอร์โนซ์กับนักสังคมวิทยาอีกหลายคนด้วย

มีข้อสังเกตว่า *Journal du dehors* มีความย้อนแย้งในตัวเธออย่างสูง กล่าวคือยิ่งแอร์โนซ์

Annie Ernaux Journal du dehors

ภาพประกอบ หน้าปกของ *Journal du dehors* ที่ตีพิมพ์ใน Collection “Folio” โดยสำนักพิมพ์กาลิมมาร์ด (Gallimard) ได้เลือกใช้รูปที่ถ่ายภายในสถานีรถไฟใต้ดินในปารีสเป็นรูปหน้าปก เพื่อสะท้อนการใช้ชีวิตภายนอกซึ่งเป็นเนื้อหาและความสนใจของแอร์โนซ์ในบันทึกเล่มนี้
(*Journal du dehors*, n.d.)

สังเกตและจดบันทึกเรื่องราวของผู้คนและสรรพสิ่งภายนอกมากเท่าใด เธอกลับยิ่งเห็นภาพสะท้อนเรื่องราวของตัวเองมากขึ้นเท่านั้น ราวกับว่าความสนใจและการตัดสินใจเลือกเขียนถึงสิ่งต่างๆ ในบันทึกเล่มนี้เกิดจากความปรารถนาในการค้นหาตัวตนอย่างไม่รู้ตัว และได้เปลี่ยนจุดเน้นจากมุมมองภายนอกมาสู่มุมมองภายในโดยไม่ได้ตั้งใจ และแอร์โนซ์เองก็รับรู้ได้ถึง การเปลี่ยนแปลงนี้ด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบันทึกจากภายนอกของแอร์โนซ์ ผู้เขียนบทความพบว่าการศึกษาส่วนใหญ่ทั้งที่เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษนั้นเฉพาะบางประเด็นของผลงานเรื่องนี้ เช่น วาเลรี เบส์เน (Baisnée, 2002) ศึกษารูปแบบการเขียนในมุมมองด้านประเภทวรรณกรรม (genre littéraire) โมนิกา เบอแรงเจอร์ (Boehringer, 2008) สนใจจากกรรมของผู้เล่าเรื่องและการนำเสนอภาพของผู้หญิง มาริอานา อีโอนีสกูว์ (Ionescu, 2001) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความจริงกับวรรณคดี เอ็ดเวิร์ด เวลช์ (Welch, 2007) ศึกษาการใช้ชีวิตของผู้คนในเขตชานเมืองของกรุงปารีส เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้เขียนบทความยังไม่พบการศึกษาผลงานเรื่องนี้ในประเทศไทยและที่เขียนเป็นภาษาไทย ดังนั้น เพื่อให้เห็นลักษณะของบันทึกจากภายนอกที่ประกอบไปด้วยความแตกต่างและความย้อนแย้งภายในตามที่ผู้เขียนบทความได้อธิบายไว้ และยังไม่มีการศึกษาใดกล่าวถึงในองค์รวม และเพื่อให้ผู้สนใจวรรณกรรมฝรั่งเศสชาวไทยได้รู้จักแอร์โนซ์และผลงานของเธอมากขึ้น บทความนี้จึงนำเสนอ 3 ประเด็นสำคัญ คือ 1) รูปแบบการเขียนที่แตกต่างจากบันทึกประจำวันทั่วไป 2) มิติด้านสังคมที่สะท้อนผ่านการจดบันทึกของแอร์โนซ์ และ 3) การค้นพบตัวตนของเธอจากโลกภายนอกในบทความนี้ สำนวนแปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสเป็นสำนวนของผู้เขียนบทความเองทั้งหมด

รูปแบบของบันทึกจากภายนอก

ใน *Journal du dehors* แอร์โนซ์จดบันทึกเรื่องราวที่พบเห็นภายนอกเป็นระยะเวลา 8 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1985 ถึง ค.ศ. 1992 เวลา 8 ปีที่จดบันทึกกลายเป็น 8 บทที่มีความสั้นยาวของจำนวนหน้าที่ไม่เท่ากัน อย่างเช่น แอร์โนซ์ใช้ 36 หน้าเพื่อจดบันทึกใน ค.ศ. 1986 ในขณะที่เธอใช้เพียงแค่ 3 หน้าสำหรับ ค.ศ. 1990 เท่านั้น สิ่งที่

แตกต่างจากการเขียนไดอารีที่เห็นได้อย่างชัดเจนในเรื่องรูปแบบ ก็คือ แอร์โนซ์ไม่ได้ระบุวันและเดือนในการจดบันทึกแต่ละครั้ง แต่ใช้การเว้นระยะห่างระหว่างย่อหน้าที่กว้างกว่าปกติเพื่อบอกให้ผู้อ่านรู้ว่าสิ่งที่บันทึกนั้นไม่ได้เกิดขึ้นภายในวันเดียวกัน แม้ว่าไม่มีวันที่ปรากฏ แต่หากพิจารณารายละเอียดของเนื้อหาจะพบว่าแอร์โนซ์ยังคงเคารพลำดับเวลาอย่างเช่น ใน 2 ย่อหน้าสุดท้ายของ ค.ศ. 1987 เธอใช้เทศกาลตามปฏิทินในการบอกลำดับเวลาโดยกล่าวถึงบทสนทนาในรายการโทรทัศน์ช่วงหลังคริสต์มาส (Ernaux, 2009, p. 67) ก่อนที่จะเล่าบรรยากาศหน้าห้างสรรพสินค้าในปารีสที่มีคนขอทานอวยพรปีใหม่แก่ผู้คนที่เดินผ่านไปผ่านมา (Ernaux, 2009, p. 68) และในบางครั้งเธอก็ระบุเวลาของเหตุการณ์อย่างชัดเจน เช่น เวลา “ห้าโมงครึ่ง” ในบันทึกแรกของ ค.ศ. 1985 (Ernaux, 2009, p. 12) หรือ “ประมาณหกโมงเย็น” ในบันทึกที่ 18 ของ ค.ศ. 1987 (Ernaux, 2009, p. 81)

นอกจากนี้ แอร์โนซ์ใช้กาลปัจจุบัน (présent) ในการจดบันทึกส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น เธอบรรยายสถานการณ์บนรถไฟที่สถานีแซ็งต์-ลาซาร์ (Saint-Lazare) ที่มี “แม่และลูกสาวนั่งตรงข้ามกัน (...) แม่หยิบมันฝรั่งทอดกรอบออกมา (...) พวกเขาหยิบกินกันจนหมดถุง” จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสว่า “une mère et sa fille s’installent face à face (...). La mère sort des chips (...). Elles puisent l’une et l’autre dans le paquet et le finissent.” (Ernaux, 2009, p. 49) แต่ในบันทึกบางตอน แอร์โนซ์ตั้งต้นด้วยกาลอดีต passé composé และ imparfait เพื่อต้องการแบ่งแยกให้เห็นอย่างชัดเจนระหว่างช่วงเวลาของเนื้อเรื่อง (moment de l’histoire) ที่ได้เกิดขึ้นและจบสิ้นแล้ว กับช่วงเวลาของการเขียนหรือการเล่า (moment de l’écriture ou de la narration) ที่ดำเนินการในภายหลัง ตัวอย่างเช่น “หญิงชรา

คนหนึ่งนั่งลงตรงที่ใกล้กับทางเดิน เธอกำลังคุยกับเด็กผู้ชายคนหนึ่ง” จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสว่า “une vieille femme s’est assise à une place près de l’allée, elle parlait à un jeune garçon” (Ernaux, 2009, p. 12) จากนั้นแอร์โนซ์เปลี่ยนไปใช้กาล présent เมื่อพูดถึงท่าทีของเด็กผู้ชายว่า “มือของเขาล้วงกระเป๋าอยู่ เขาไม่ตอบอะไร” จากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสว่า “Il a les mains dans les poches, il ne répond pas.” (Ernaux, 2009, pp. 12-13) ทั้งๆ ที่เนื้อหาส่วนนี้ต่อเนื่องกับสิ่งที่เขียนเล่าไปก่อนหน้านี้ กาล présent ในที่นี้คือ présent historique หรือที่รู้จักในชื่อ présent de narration ที่ “ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่ายู่ใกล้กับเหตุการณ์นั้นมากขึ้น” (Charaudeau, 1992) จะเห็นได้ว่าแอร์โนซ์ต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกว่เรื่องราวต่างๆ นั้นกำลังเกิดขึ้นใน “ปัจจุบัน” ในตอนนั้น และยังทำให้พวกเขาารู้สึกว่าเข้ามาใกล้หรือเข้ามาเห็นเรื่องราวเหล่านั้นพร้อมกันกับเธอ

ตามที่คุณเขียนบทความได้กล่าวไว้ข้างต้นว่ารูปแบบการบันทึกใน *Journal du dehors* นั้นไม่

เหมือนกับการเขียนไดอารี่ทั่วไป ลักษณะพิเศษนี้ก็ยังไม่สอดคล้องหรือไม่เข้าข่ายลักษณะใดลักษณะหนึ่งในความหลากหลายของการเขียนบันทึกส่วนตัวที่โคลด บูร์เจอแลง (Burgelin, 2001) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ ไม่ว่าจะเป็นบันทึกเหตุการณ์ (chronique événementielle) ที่เน้นเฉพาะเหตุการณ์สำคัญหรือประวัติศาสตร์ ข้อเขียนอัตชีวประวัติส่วนตัว (écriture intimement autobiographique) บันทึกการอ่าน (journal de lectures) หรือแม้แต่บันทึกรวบรวมความคิดด้านการเมืองหรือศีลธรรมจรรยา (recueil de réflexions politiques ou morales)

จริงอยู่ว่าบันทึกเล่มนี้ใช้รูปแบบการเขียนตามลำดับเวลาเหมือนกับการเขียนไดอารี่ แต่วลี *du dehors* ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยว่า “จากภายนอก” ให้มุมมองที่เกี่ยวข้องกับผู้คน สถานที่หรือสรรพสิ่งที่อยู่ภายนอกหรือในที่สาธารณะ นอกจากนี้ ด้วยสายตาและความสนใจใน “นอก” ที่หลากหลายของแอร์โนซ์ บันทึกแต่ละส่วนที่เรียงกันตามลำดับเวลาจึงไม่มีความสัมพันธ์กันในด้านเนื้อหา ดังที่ปรากฏในตัวอย่างการจดบันทึกของ ค.ศ. 1985 ต่อไปนี้

ตาราง ตัวอย่างเนื้อหาการจดบันทึกใน ค.ศ. 1985 ของ *Journal du dehors* (เนื่องจากแอร์โนซ์ไม่ได้ระบุวันและเดือนในการจดบันทึกแต่ละครั้ง ผู้เขียนบทความจึงกำหนดหมายเลขลำดับของบันทึกเพื่อให้เห็นการแบ่งตอนที่ชัดเจน)

ลำดับ	เนื้อหา
1	แอร์โนซ์บันทึกข้อความที่เขียนบนกำแพงลานจอดรถของสถานีรถไฟ RER เมืองใหม่ (Ville Nouvelle) หรือเมืองแซร์จี (Cergy) จากนั้นเธอเล่าเหตุการณ์ในย่านลินองด์ (Linandes) มีผู้หญิงอายุ 50-60 ปีได้รับบาดเจ็บและกำลังได้รับการช่วยเหลือ ต่อด้วยการจดบันทึกคำพูดของเด็กผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว และปิดท้ายด้วยการกล่าวถึงพนักงานเก็บรถเข็นของศูนย์การค้าในย่านนั้น (Ernaux, 2009, pp. 11-12)
2	ในขณะที่โดยสารรถไฟ RER ที่มุ่งไปยังสถานีแฌ็งต์-ลาซาร์ เธอบันทึกบทสนทนาระหว่างหญิงชรากับเด็กผู้ชายคนหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นหลานชายของเธอเอง (Ernaux, 2009, pp. 12-13)
3	ในซูเปอร์มาร์เก็ตซูเปอร์-เอ็ม (Super-M) ซึ่งอยู่ภายในศูนย์การค้าทรีส์-ฟงแตนส์ (Trois-Fontaines) เธอบันทึกพฤติกรรมและคำพูดของลูกค้าผู้หญิงคนหนึ่งตรงแผนกของใช้ในบ้าน ต่อด้วยลูกค้าผู้ชายอายุห้าสิบที่มองสิ่งของในรถเข็นของเขายืดตลอดเวลา และลูกค้าผู้หญิงอีกคนหนึ่งซึ่งกำลังวางสินค้าที่เคาน์เตอร์แคชเชียร์ (Ernaux, 2009, pp. 13-14)
4	ในขณะที่โดยสารรถไฟ เธอเขียนบันทึกสถานการณ์ที่ชายคนหนึ่งอายุ 20-25 ปี ซึ่งขึ้นรถไฟมาตั้งแต่สถานีอาแฌร์-วิลส์ (Achères-Villes) กำลังนั่งติดเล็บบนอย่างมีความสุข (Ernaux, 2009, pp. 14-15)

ตาราง ตัวอย่างเนื้อหาการจดบันทึกใน ค.ศ. 1985 ของ *Journal du dehors* (เนื่องจากแอร์โนซ์ไม่
ได้ระบุวันและเดือนในการจดบันทึกแต่ละครั้ง ผู้เขียนบทความจึงกำหนดหมายเลขลำดับของ
บันทึกเพื่อให้เห็นการแบ่งตอนที่ชัดเจน) (ต่อ)

ลำดับ	เนื้อหา
5	ในขณะที่โดยสารรถไฟ เรอจดบันทึกบทสนทนาระหว่างแม่กับลูกสาว ลูกสาวขอร้องให้แม่ของเธออ่านหนังสือให้ฟัง (Ernaux, 2009, pp. 15-16)
6	เธอเขียนบรรยายพ่อค้าขายผักและพนักงานเก็บรถเข็นในย่านลินองด์ ต่อด้วยการจดบันทึกบทสนทนาในร้านขายเนื้อของ หมู่บ้าน (Ernaux, 2009, pp. 16-17)
7	ในขณะที่โดยสารรถไฟใต้ดิน เรอจดบันทึกบทสนทนาระหว่างผู้หญิงมุสลิมกับเพื่อนของเธอ (Ernaux, 2009, p. 17)
8	เรอจดบันทึกเสียงเทคนิคการขายของพนักงานร้านซามาริตแตน (Samaritaine) ในศูนย์การค้าทรวีส-ฟงแตนส์ (Ernaux, 2009, pp. 17-18)
9	เธอเล่าถึงคอลัมนต์วงชะตาประจำเดือนในนิตยสาร <i>มารี-แคลร์</i> (<i>Marie-Claire</i>) ที่เธอซื้อมาจากสถานีรถไฟแซร์จี ตามคำทำนาย นั้น เธอจะได้พบชายหนุ่มที่น่ามหัศจรรย์คนหนึ่ง (Ernaux, 2009, pp. 18-19)

หากพิจารณาตารางข้างต้น จะเห็นได้
ว่าการเปลี่ยน “ฉาก” ที่เริ่มด้วยข้อความบนกำแพง
ของลานจอดรถไปสู่เรื่องราวของหญิงชรากับหลาน
ชายบนรถไฟ RER ผู้คนต่างๆ ในซูเปอร์มาร์เก็ต
ผู้ชายที่ตัดเล็บบนรถไฟ บทสนทนาระหว่างแม่
กับลูกสาว พ่อค้าขายผักกับพนักงานเก็บรถเข็น
บทสนทนาในร้านขายเนื้อ คำพูดของผู้หญิงมุสลิม
ในรถไฟใต้ดิน เทคนิคการขายในศูนย์การค้า
จนมาสู่ตัวเธอเองที่อ่านคอลัมนต์ทำนายดวงนั้น
ไม่ได้มีความเชื่อมโยงหรือเป็นเหตุเป็นผลกัน
แต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากการเขียน ไดอารีส่วน
ตัวที่มีเรื่องราวชีวิตของผู้เขียนบันทึกในฐานะผู้เล่า
เรื่องและตัวละครหลัก เป็นสิ่งเชื่อมโยงตอนต่างๆ
ของบันทึกแต่ละวันเข้าด้วยกันตั้งแต่เริ่มต้นจน
สิ้นสุดการเขียนไดอารี

เมื่อสำรวจผลงานของนักเขียนฝรั่งเศสที่ได้ตี
พิมพ์บันทึกในลักษณะนี้ จะพบว่า *Journal du dehors*
ของแอร์โนซ์คล้ายกับผลงานที่ชื่อว่า *Journal extime*
(2004) ของมิเชล ตูร์นีเยร์ (Michel Tournier) และ
Outside (1981) ของ มาร์เกอริต ดูราส (Marguerite
Duras) ตูร์นีเยร์จงใจใช้คำคุณศัพท์ “extime” เพื่อ

กำหนดรูปแบบการจดบันทึกที่มีลักษณะแตกต่างจาก
การเขียนไดอารีทั่วไปและเพื่อให้ล้อกับคำว่า “intime”
ที่กำหนดให้เขียนเรื่องส่วนตัวของผู้บันทึกเป็นหลัก
เขาได้อธิบายถึงเนื้อหาใน *Journal extime* ไว้ว่า

“เป็นเวลานานแล้วที่ผมชินกับการจดบันทึกซึ่ง
ไม่ใช่แค่ขึ้นตอนและเหตุการณ์ที่บังเอิญเกิดขึ้นในการ
เดินทาง แต่ยังรวมถึงเรื่องราวอันสำคัญและไม่สำคัญ
ในกิจวัตรประจำวันของผม สภาพดินฟ้าอากาศ การ
เปลี่ยนแปลงของสวน การพบปะเยี่ยมเยียน โชคชะตา
ที่ดีหรือร้าย เราสามารถกล่าวได้ว่าเป็นการจดบันทึก
อย่างหนึ่ง แต่ไม่ใช่การเขียนแบบไดอารี” (Tournier,
2004)

เช่นเดียวกับดูราส ซึ่งได้กล่าวถึงที่มาที่ไปของ
การจดบันทึกเรื่องราวภายนอกในคำนำของ *Outside*
ดังนี้

“(…) บางครั้งฉันเขียนบทความสำหรับ
หนังสือพิมพ์ บางครั้งฉันก็เขียนอะไรที่เป็นเรื่อง
ภายนอก เมื่อสิ่งภายนอกนั้นท่วมล้นตัวฉัน เมื่อมีบาง
อย่างข้างนอก บนท้องถนน ที่ทำให้ตัวฉันบ้าคลั่ง หรือ
ไม่มีเมื่อไม่มีอะไรที่ดีกว่านี้ให้ทำ การเขียนบันทึกเรื่อง
ราวภายนอกจึงเกิดขึ้น” (Duras, 1981)

อาจกล่าวได้ว่านักเขียนทั้งสองคนนี้รวมถึงแอร์โนซ์สร้างวิธีการเขียนบันทึกแบบใหม่ โดยตั้งชื่อผลงานที่บ่งบอกถึงลักษณะของการเขียนซึ่งไม่ใช่เรื่องส่วนตัวอีกต่อไป

มิติด้านสังคม

ถึงแม้ว่า *Journal du dehors* ไม่สัมพันธ์กันในด้านเนื้อหา แต่บันทึกหรือ “ฉาก” ต่างๆ นั้นมีกรอบพื้นที่ร่วมกัน คือระหว่างปารีสและแซร์จีซึ่งเป็นเมืองใหม่และเป็นเมืองที่แอร์โนซ์อาศัยอยู่ในขณะนั้น มีรถไฟ RER ที่เธอโดยสารเป็นประจำเป็นตัวเชื่อมระหว่างสองเมือง จึงไม่น่าแปลกใจที่หลายบันทึกเป็นเรื่องราวอันเกิดขึ้นบนรถไฟซึ่งประกอบไปด้วยผู้โดยสารที่มาจากกลุ่มคนแตกต่างหลากหลาย รวมไปถึงคนขอทานที่ขึ้นมาบนรถไฟและดึงดูดความสนใจของแอร์โนซ์ อย่างเช่น ในบันทึกหนึ่งของ ค.ศ. 1988 แอร์โนซ์เล่ากลยุทธ์การขอเงินของชายขอทานบนรถไฟคนหนึ่ง เธอเห็นขอทานคนนี้บ่อยครั้งจนสามารถวิเคราะห์ห้วงเวลาชีวิตของเขาได้ เขาใช้หลักการสารภาพความจริงที่ว่าเขาเป็นขอทานซึ่งเธอวิเคราะห์ว่าน่าจะดีกว่าที่จะบอกว่าเขาไม่มีงานทำจึงต้องขึ้นมาขอเงินบนรถไฟ นอกจากเทคนิคการสารภาพแล้ว ขอทานคนนี้ยังสร้างอารมณ์ขันอีกด้วย แอร์โนซ์จดบันทึกคำพูดของขอทานที่เรียกเสียงหัวเราะจากผู้โดยสารไว้ว่า

“ผมจะเดินไปหาพวกคุณนะครับ ให้ผมแค่เหรียญเล็กๆ ก็พอ แต่เหรียญใหญ่ๆ ก็รับนะครับ” (...) ชายผู้นี้ยังตะโกนอย่างกึกก้องอีกว่า ‘สุขสันต์วันหยุดและขอให้วันนี้เป็นวันที่ดีสำหรับคุณนะครับ’ และตะโกนใส่ผู้ที่ไม่ได้ให้เงินว่า ‘ขอให้มันวันหยุดน้อยๆ และขอให้วันนี้มีความสุขผ่านไประวดเร็ววันนะครับ’ ขณะลงรถไฟ ชายขอทานยังร้องตะโกนขึ้นมาว่า ‘เฮลละ ไวพบกัณฑ์รูงนี้ครับ’” (Ernaux, 2009, p. 78)

ในฐานะผู้โดยสารและผู้อยู่ในเหตุการณ์ แอร์โนซ์มองว่าเรื่องราวของชายขอทานคนนี้ไม่ได้แค่ต้องการสื่อให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางสังคม

แต่เขายังเป็นผู้ “สร้างสีสัน” ให้แก่สังคมฝรั่งเศสในช่วงนั้นด้วย

นอกจากนี้ การสังเกตและการถ่ายทอดพฤติกรรม อารมณ์หรือคำพูดของผู้คนที่เธอพบเจอในร้านค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า หรือศูนย์การค้าที่ตั้งอยู่ในปารีสและแซร์จีผ่านการจดบันทึกนั้น ก็สะท้อนลักษณะทางสังคมได้อย่างชัดเจนเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เธอบรรยายพฤติกรรมของลูกค้าในซูเปอร์มาร์เก็ต ดังนี้

(...) ชายชาวอาหรับคนหนึ่งมองดูสิ่งของต่างๆ ในรถเข็นของเขาตลอดเวลา มีความพอใจที่จะได้เป็นเจ้าของสิ่งที่ปรารถนา หรือไม่ก็รู้สึกกลัวว่าสิ่งของเหล่านั้นมีราคาแพงเกินไป หรืออาจจะรู้สึกทั้งสองอย่าง ผู้หญิงคนหนึ่งใส่เสื้อคลุมสีน้ำตาลอายุประมาณ 50 ปี โยนห่อสิ่งของลงบนสายพานจนคว่ำมันขึ้นมาหลังจากที่มีการบันทึกการลงใบใบเสร็จแล้ว และโยนลงในรถเข็น เธอให้แคชเชียร์กรอกข้อมูลในเช็ค และเธอก็เซ็นชื่อซ้ำๆ (Ernaux, 2009, pp. 13-14)

จะเห็นได้ว่าแอร์โนซ์เลือกบรรยายลูกค้าที่มีความแตกต่างทางเพศ (ผู้ชาย/ผู้หญิง) อายุ (50 ปี) เชื้อชาติ (อาหรับ) ฐานะด้านสังคมและการเงิน (“กลัวว่าสิ่งของเหล่านั้นมีราคาแพงเกินไป”/“เธอให้แคชเชียร์กรอกข้อมูลในเช็ค และเธอก็เซ็นชื่อซ้ำๆ”) และเธอพยายามตีความในความเป็นไปได้ต่างๆ ของความรู้สึกนึกคิดของลูกค้าจากพฤติกรรมภายนอกของพวกเขา ไม่ว่าจะเป็นความพอใจและความกลัวในตัวของผู้ชายอาหรับ รวมถึงความมั่นใจในตัวของผู้หญิงที่โยนและคว่ำสิ่งของอย่างรุนแรงก็เพราะเป็นสิ่งที่เธอสามารถครอบครองได้อย่างแน่นอน ต่างจากผู้ชายอาหรับที่ความสามารถนี้ยังคงคลุมเครือ ไม่ชัดเจน

อีกหนึ่งสถานการณ์ที่สะท้อนการจดบันทึกที่มีมิติทางสังคม ก็คือในตอนที่แอร์โนซ์เล่าบรรยากาศและบันทึกการพูดคุยภายในร้านขายเนื้อของหมู่บ้าน

(Ernaux, 2009, pp. 41-42) เธอเริ่มด้วยการตั้งข้อสังเกตว่าลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่มาเพียงลำพัง น้อยมากที่จะมาเป็นคู่สามีภรรยา จากนั้นเธอบรรยายเชิงเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้า ลูกค้าประจำ และลูกค้าหน้าใหม่หรือที่ไม่ค่อยสนิท แอร์โนซ์ให้ความสนใจเป็นพิเศษในบทสนทนาระหว่างพ่อค้าและลูกค้าประจำผู้หญิงคนหนึ่ง เธอจดบันทึกการทักทายของพ่อค้าซึ่งเรียกชื่อของลูกค้าราวกับคนที่รู้จักกันอย่างดี และประโยคของลูกค้าผู้ต้องการซื้อเนื้อสันนอกสำหรับสองคน จากนั้น แอร์โนซ์เขียนบรรยายว่า

“พ่อค้า ซึ่งกำลังวางซ้อนเนื้อที่ห่อด้วยกระดาษอันมีชื่อของเขา รู้สึกพอใจในเกียรติที่ลูกค้ามอบให้แก่คุณภาพของสินค้า พอใจที่เงินเข้าร้าน ส่วนลูกค้าก็พอใจที่ได้แสดงให้เห็นถึงสถานะทางสังคมของเธอ โดยการแจกแจงและการแสดงให้เห็นในสิ่งที่เธอบริโภค บทบาทของผู้ดูแลเรื่องอาหารการกินที่เชี่ยวชาญอย่างดีเยี่ยม” (Ernaux, 2009, p. 42)

นอกจากนี้ แอร์โนซ์ยังเสนอมุมมองเปรียบเทียบระหว่างลูกค้าคู่สามีภรรยาวัยกลางคนกับลูกค้านุ่มสาวหรือลูกค้าที่โสด โดยกล่าวว่า ลูกค้าคู่สามีภรรยา “ซื้อเนื้อสำหรับหนึ่งสัปดาห์ มีความพอใจที่บอกให้รู้ว่าพวกเขา ‘อยู่ดีกินดี’ หรือพวกเขาสามารถจัดการอะไรที่มีปริมาณมากได้” ในขณะที่ลูกค้านุ่มสาวหรือโสด “ที่สั่งแฮมสองแผ่นหรือเนื้อสเต็กบด ที่ไม่มีเวลา ไม่มีความรู้ หรือไม่ปรารถนาที่จะทำสตูว์เนื้อ จะรู้สึกอึดอัดใจ” ในร้านนี้ เธอจึงสรุปว่าลูกค้านุ่มสาวหรือโสดนั้น “ชอบไปซูเปอร์มาร์เก็ตมากกว่า” (Ernaux, 2009, pp. 42-43)

นอกจากความสนใจต่อผู้คนบนรถไฟ ลูกค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตและบรรยากาศในร้านขายเนื้อแล้ว แอร์โนซ์ยังกล่าวถึงบุคคลผู้มีชื่อเสียงในช่วงเวลานั้นที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับความ

แตกต่างด้านสังคมระหว่างชนชั้นไม่มากนักก็น้อย อย่างเช่น ใน ค.ศ. 1987 เธอจดบันทึกเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์รายการหนึ่งซึ่งจัดให้มีการพูดคุยกันระหว่างมาร์เกอริต ดูราส กับ ฌอง-ลุก โกดาร์ (Jean-Luc Godard) และเธอได้ตั้งข้อสังเกตว่าสาระสำคัญของการสนทนาของสองคนนี้ไม่ใช่สิ่งที่พวกเขาพูดถึงหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ แต่เป็น “ต้นแบบ” การพูดคุยของผู้มีปัญญาหรือศิลปินที่ทางรายการในฐานะสื่อมอบให้กับผู้ชม (Ernaux, 2009, pp. 67-68) อีกตัวอย่างก็จะเป็นบันทึกตอนหนึ่งของ ค.ศ. 1986 ซึ่งเป็นตอนที่ แจกส์ ชีรัก (Jacques Chirac) ประธานาธิบดีฝรั่งเศสในสมัยนั้น พูดออกสื่อโทรทัศน์และใช้คำเรียกที่แสดงถึงการแบ่งชนชั้นทางสังคม เขาเรียกลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานว่า “petites gens” คำเรียกดังกล่าวทำให้ผู้ชมรายการและแอร์โนซ์สามารถตีความได้ว่าประธานาธิบดีบอกโดยนัยว่าตัวเองอยู่ในกลุ่มคนผู้มีฐานะทางสังคมสูงกว่า หรือที่เธอใช้คำว่า “grandes gens” (Ernaux, 2009, pp. 39-40)

การอยู่ร่วมสถานการณ์กับชายขอทานบนรถไฟ การสังเกตลูกค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตและร้านขายเนื้อ หรือการดูรายการโทรทัศน์ซึ่งมีบุคคลสำคัญและมีชื่อเสียงนั้น ล้วนเป็นเรื่องราวธรรมดาสามัญที่พบเจอทั่วไปหรือที่เกิดขึ้นได้ในแต่ละวัน เรื่องราวซึ่งดูไม่น่าสนใจหรือไม่น่าจดจำในความรู้สึกของคนทั่วไป แต่สำหรับแอร์โนซ์แล้ว ทุกสิ่งที่ได้บันทึกลงใน *Journal du dehors* เปรียบเสมือนเป็น “ข้อมูล” อันมีมิติทางสังคมซึ่งได้รับจากการ “ลงพื้นที่” จริง หรือประจักษ์ด้วยสายตาของเธอ จนทำให้เธอต้องกล่าวถึงลักษณะของ *Journal du dehors* ในตอนหนึ่งว่า บันทึกเล่มนี้ “ไม่มีการพรรณนา ไม่มีการเล่าเรื่องใดๆ ทั้งสิ้น แต่เป็นการบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้นๆ เป็นการพบเจอกัน เป็นตัวบทด้านชาติพันธุ์วิทยา”

ซึ่งเธอใช้คำภาษาฝรั่งเศสว่า “ethnotexte” (Ernaux, 2009, p. 65) นอกจากนี้ ลักษณะการเขียนเชิงชาติพันธุ์วิทยายังทำให้แอร์โนซ์สามารถ “เข้าถึง” ความเป็นจริงของโลกภายนอกในช่วงเวลานั้นได้ เธออธิบายเพิ่มเติมถึงที่มาที่ไปในคำนำของ *Journal du dehors* ซึ่งเขียนขึ้นใน ค.ศ. 1996 ไว้ว่า

“ฉันมองดูสิ่งที่เด็กๆ เล่นกันด้านล่างตึกสังเกตดูการเดินทางเล่นของผู้คนบนท้องถนนซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าทริวส์-ฟงแตนส์ (...) ฉันให้ความสนใจในบทสนทนาของผู้โดยสารรถไฟ RER ฉันต้องการที่จะถ่ายทอดฉาก คำพูด กิริยาท่าทางของคนที่ไม่รู้จักหรือที่จะไม่สามารถพบเห็นได้อีกข้อความจากภาพกราฟฟิตินบนผนังกำแพงที่ถูกลบทิ้งและถูกเขียนขึ้นใหม่ทันที ทุกสิ่งทุกอย่างที่สร้างอารมณ์ความรู้สึก ความกังวลใจหรือความไม่พอใจให้เกิดขึ้นในตัวฉัน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ดังนั้นจึงเกิดบันทึกจากภายนอกนี้ขึ้นซึ่งฉันได้เขียนเรื่อยมาจนถึง ค.ศ. 1992 บันทึกเล่มนี้ไม่ใช่การรายงานข่าว ไม่ใช่การสำรวจด้านสังคมวิทยาเมือง แต่เป็นความพยายามที่จะเข้าถึงความเป็นจริงของยุคสมัย – ความทันสมัยของเมืองใหม่ซึ่งให้ความรู้สึกรุนแรงแปลกๆ ที่เราไม่สามารถอธิบายได้ – โดยผ่านการรวบรวมเรื่องราวที่เกิดขึ้นช่วงเวลาสั้นๆ ในชีวิตประจำวันของผู้คนทั่วไป ฉันเชื่อว่าความปรารถนาต้องการความรู้สึกหยุดหงิดไม่พอใจ ความเหลื่อมล้ำด้านสังคมและวัฒนธรรม สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนจากวิธีการสังเกตสิ่งของต่างๆ ภายในรถเข็นของห้างสรรพสินค้า จากคำพูดของคนที่สั่งเนื้อสติกหรือตอนที่กำลังชื่นชมรูปภาพใดรูปภาพหนึ่ง จากตัวแคชเชียร์ที่ถูกลูกค้าตำหนิ จากคนไร้บ้านที่กำลังเดินขอทานและเป็นที่ยึดใจของผู้คนทั่วไป จากความรุนแรง ความอับอายในสังคม จากทุกๆ สิ่งที่คุณไม่สำคัญหรือไร้ซึ่งความหมายเพราะว่าคุณเคยหรือธรรมดาจนเกินไป” (Ernaux, 2009, pp. 8-9)

ในตอนแรก แอร์โนซ์ต้องการนำเสนอความเป็นจริงของสังคมในยุคสมัยนั้นผ่านรูปแบบการบันทึกประจำวัน ซึ่งไม่ใช่ “การสำรวจด้านสังคมวิทยาเมือง” แต่อย่างไร ในการให้สัมภาษณ์กับเฟเดริก อีฟส์-ฌานเน็ต (Frédéric-Yves Jeannet) ซึ่งต่อมาบทสัมภาษณ์ได้รับการตีพิมพ์ในชื่อ *L'Écriture comme un couteau* ใน ค.ศ. 2003 (และตีพิมพ์อีกครั้งใน ค.ศ. 2011 ซึ่งผู้เขียนบทความจะอ้างอิงฉบับนี้) แอร์โนซ์อธิบายเหตุผลในการเลือกรูปแบบการเขียนบันทึกนี้ว่าเธอต้องการสร้างความแตกต่างระหว่างการเขียนบันทึกส่วนตัวจริงๆ กับการเขียนบันทึกที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจนอย่างกรณีของ *Journal du dehors* (และ *La Vie extérieure*) เธออธิบายอีกว่าบันทึกเล่มนี้ตั้งใจที่จะไม่มองย้อนไปในชีวิตส่วนตัวที่ผ่านมา ดังนั้นจึงมีตัว “ฉัน” ในฐานะผู้เล่าเรื่องปรากฏอยู่น้อยมาก นอกจากนี้ลักษณะการเขียนที่ไม่จบหรือการจดบันทึกเป็นตอนสั้นๆ ที่ไม่ต่อเนื่องและมีลำดับเวลาเป็นตัวกำหนดนั้น เอื้อต่อการเลือกนำเสนอ “ภาพถ่าย” ความเป็นจริงในชีวิตประจำวันหรือความเป็นจริงในชุมชนเมืองและของผู้คนในสังคมได้ (Ernaux, 2011, p. 23) จะเห็นได้ว่าการเขียนเชิงอัตชีวประวัติหรือเรื่องส่วนตัวไม่สามารถทำให้แอร์โนซ์บรรลุความต้องการที่จะบันทึกความเป็นจริงต่างๆ ในสังคมขณะนั้นได้ ดังนั้นการจดบันทึกแบบนี้จึงเป็นรูปแบบเดียวที่ตอบสนองต่อความต้องการของเธอ และกลายเป็น “ethnotexte” ที่เธอใช้กำหนดลักษณะของบันทึกเล่มนี้

อย่างไรก็ตาม แอร์โนซ์พยายามปฏิเสธลักษณะด้านสังคมของ *Journal du dehors* ว่าเธอไม่ได้ตั้งใจที่จะวิเคราะห์ความเป็นจริงในสังคมตามแนวทางของนักสังคมวิทยา เพียงแค่ต้องการให้ผู้อ่านได้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น ในการให้สัมภาษณ์นักสังคมวิทยาชื่อ มารี-มาเดอลีน มิลียง-ลามัวนี (Marie-Madeleine Million-

Lajoinie) ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในชื่อ *Une œuvre de l'entre-deux* ใน ค.ศ. 2004 แอร์โนซ์อธิบายว่า สิ่งที่เขาปรารถนาในการจดบันทึกก็คือการที่ได้ หนีบอกความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายนอกตัวเธอ ซึ่งอาจเป็นความเป็นจริงที่ได้หายไปจากชีวิต หรือความเป็นจริงที่ทำให้เธอรู้สึกเคลิบเคลิ้มหลงไหล หรือที่ทำให้รู้สึกไม่พอใจ (Thumerel, 2004) เธอยังกล่าวอีกว่าการที่ใช้เรื่องจริงเป็น “เครื่องมือ” ในการเขียนเป็นสิ่งที่ย่ำแย่ โดยทั่วไปแล้วผลงานวรรณคดี (หรือเรื่องแต่ง) มักจะไม่สนใจเรื่องจริงหรือไม่ก็ใช้เสริมเติมแต่งเพื่อความสมจริงเท่านั้น ในระหว่างการจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ เธอได้แทรกมุมมองของตัวเองเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนที่เธอสามารถใช้เป็น “เครื่องมือ” สำคัญในการถ่ายทอด สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้

“ฉันรู้ว่า มี 2 วิธีด้วยกันที่สามารถจัดการ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง อาจจะถูกกล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาสั้นๆ นั้นอย่างละเอียด ตามความเป็นจริง ไม่ใช่รูปแบบของเรื่องเล่า หรือไม่ก็ จับแยกเหตุการณ์จริงนั้นออกไปต่างหาก แล้วอาจจะนำมาใช้โดยการใส่ลงไปของคร่อมของเรื่องเล่า (อย่างเช่นนวนิยาย) ฉันรู้สึกไม่ค่อยพอใจกับการเขียนบันทึกเป็นตอนสั้นๆ เหมือนกับที่ฉันกำลัง ทำอยู่ตอนนี้ อันที่จริงแล้ว ฉันต้องการเขียนงาน ที่มีขนาดยาวและมีโครงสร้างชัดเจน (ซึ่งไม่ได้อยู่ ภายใต้อาการบังเอิญที่เกิดขึ้นในแต่ละวันหรือใน การพบเจอผู้คน) แต่อย่างไรก็ตาม ฉันก็ยังต้องการ ถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนรถไฟ RER รวมถึง กิริยาท่าทางและคำพูดของผู้คน (...) โดยที่ไม่รู้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะมีประโยชน์อันใด” (Ernaux, 2009, p. 85)

ถึงแม้ว่าแอร์โนซ์เลือกใช้วิธีการเขียนแบบแรก (ที่ไม่ใช่รูปแบบของเรื่องเล่า) ในการถ่ายทอด ความเป็นจริง โดยอาศัยการบันทึกเป็นตอนสั้นๆ แต่จากการพิจารณาสิ่งที่เธอกำลังข้างต้นแล้ว จะ

เห็นได้ว่าแอร์โนซ์กำลังตกอยู่ใน “ความเป็นไปได้” ของการบันทึกความเป็นจริงตามที่เธอได้เสนอทั้ง 2 วิธี และในขณะนั้นเธอไม่สามารถตัดสินใจเลือกได้ อย่างชัดเจนและทันที อย่างไรก็ตาม แอร์โนซ์เห็นว่าวิธีการเขียนเป็นตอนสั้นๆ น่าจะตอบโจทย์การ บันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ของผู้คนได้ดี กว่าวิธีการเขียนแบบวรรณคดี เธอได้ให้สัมภาษณ์ ว่า

“ดิฉันตระหนักดีว่ารูปแบบการบันทึก การเลือกบรรยายคนนั้นคนนี้ และการสร้างข้อเขียน ที่ว่าด้วยผู้คน มีลักษณะสำคัญด้านสังคมวิทยา แต่สำหรับดิฉันแล้ว การเขียนเป็นตอนๆ นั้นก็มีความ เหมาะสมที่สุดในการบันทึกการพบเจอผู้คนที่ไม่รู้จัก และการสังเกตพฤติกรรมของพวกเขาเพียงช่วงเวลาสั้นๆ รวมถึงยุคสมัยของเราก็มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดทุกวัน (...) ในขณะเดียวกัน การใช้รูปแบบ ของนักชาติพันธุ์วิทยาในการเล่าประสบการณ์ที่ได้รับ จากภายนอกและการที่บุคคลอื่นผ่านเข้ามาใน ชีวิตทำให้ดิฉันได้เห็นความยากลำบากของตัวเอง ได้อย่างชัดเจน ได้รับรู้ถึงความรู้สึกกลัวและความ ปรารถนาต่างๆ ในที่นี้ ความเป็นส่วนตัวและความ เป็นสังคม (หมายรวมถึงคนอื่นและสิ่งที่อยู่นอกตัว) รวมกันเป็นหนึ่งเดียว” (Thumerel, 2004)

นอกจากแอร์โนซ์ได้อธิบายเหตุผลที่เลือก ใช้การเขียนแบบเป็นตอนสั้นๆ สำหรับ *Journal du dehors* แล้ว เธอยังยอมรับมิติด้านสังคมที่ ตัวเธอเองสะท้อนผ่านเนื้อหาและวิธีการเขียน บันทึกเล่มนี้ด้วย

จากโลกภายนอกสู่การค้นพบตัวตน

นอกจากคำพูดของแอร์โนซ์ในการให้ สัมภาษณ์ข้างต้นได้ยืนยันมุมมองเชิงสังคมของ บันทึกเล่มนี้แล้ว คำพูดดังกล่าวยังแสดงให้เห็น ว่าเธอได้พบความเป็นจริงส่วนตัว (“ความยากลำบาก” “ความรู้สึกกลัว” “ความปรารถนา”) ผ่าน

การสังเกตผู้คนภายนอก ถึงแม้ว่าเธอพยายามลบลภาพของตัวเองออกจากเรื่องราวที่จดบันทึกในฐานะผู้สังเกตการณ์ตามที่ได้ตั้งใจไว้ แต่เธอก็ได้ “สารภาพ” ภายหลังในตอนที่ยื่นคำนำของ *Journal de dehors* ว่า “ฉันได้หลีกเลี่ยงอย่างมากที่สุดเท่าที่ทำได้ที่จะไม่ปรากฏตัวในฉากต่างๆ และจะไม่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกอันเป็นที่มาของการจดบันทึกแต่ละครั้ง” (Ernaux, 2009, p. 9) เธอรู้ดีว่าความพยายามจะลบลความเป็นอัตวิสัย (subjectivité) หรือความเป็นตัวตนของเธอนั้นไม่เป็นผลสำเร็จ และความเป็นตัวตนนี้ก็ไปพร้อมกับ “ความเป็นคนอื่น” อยู่บ่อยครั้ง นอกจากนี้ ความตั้งใจของแอร์โนซ์ที่เลือกใช้กาล *présent* ในการจดบันทึกตามที่ผู้เขียนบทความได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อแรกนั้น สามารถตีความได้อีกอย่างหนึ่งว่าแอร์โนซ์เองต้องการมีตัวตนในบันทึกเล่มนี้เหมือนกับที่มิเชล โบรด์ (Braud, 2006) กล่าวเน้นว่า “คือในปัจจุบันเท่านั้นที่ผู้เขียนมีตัวตน” การใช้ *présent* ในบันทึกจำนวนมากก็หมายถึงตัวตนของแอร์โนซ์ที่ปรากฏมากเท่ากัน และการเปลี่ยนจากกาลอดีตมาใช้ *présent* ยิ่งสะท้อนความตั้งใจของเธอที่ต้องการเข้ามาใน “พื้นที่” ของผู้อื่น

ตามที่แอร์โนซ์ได้กำหนดให้ผู้อื่นเป็น “ศูนย์กลาง” ของการบันทึกซึ่งปราศจากลักษณะของเรื่องแต่ง และทำให้บันทึกเล่มนี้มีความเป็นภาววิสัย (objectivité) ที่เธอสามารถรับประกันข้อเท็จจริงจากสิ่งที่ถ่ายทอด เสมือนเป็นหลักฐานที่ใช้อ้างอิงได้ (témoignages référentiels) แต่ในขณะที่เธอกำลังทำหน้าที่ผู้สังเกตการณ์อยู่นั้น เธอกลับรับรู้ได้ว่าการที่ผู้อื่นผ่านเข้ามาสู่ชีวิตภายนอกของเธอได้สร้างอารมณ์ความรู้สึกบางอย่างที่มากกระทบกับความเป็นภาววิสัยของการจดบันทึก และด้วยความไม่ตั้งใจดังกล่าว เธอก็ปล่อยให้ตัวเองเข้ามา มีบทบาทในการจดบันทึกที่เน้นผู้อื่นเป็นสำคัญ ด้วยลักษณะที่เกิดขึ้นเช่นนี้ แอร์โนซ์จึงยอมรับ

ในที่สุดว่าเธอสนใจผู้อื่นเพื่อที่จะค้นพบตัวเอง และผู้คนที่ปรากฏในบันทึกเล่มนี้ก็เข้ามามีส่วนร่วมในการแสวงหาตัวตนของเธออย่างไม่รู้ตัว จากการจดบันทึกในตอนหนึ่งที่ว่า

“ทำไมฉันจึงเล่าและบรรยายฉากนั้น ในรถไฟใต้ดิน] เหมือนกับฉากอื่นๆ ที่ปรากฏบนหน้ากระดาษเหล่านี้ ฉันพยายามหาอะไรในความเป็นจริงที่เกิดขึ้น หาความหมายใช่หรือไม่ (...) หรือว่าการจดบันทึกก็ริยาทำทาง คำพูดของผู้คนที่ฉันพบเจอให้ภาพเสมือนว่าฉันได้อยู่ใกล้ชิดกับพวกเขา ฉันไม่ได้พูดคุยอะไรกับพวกเขาเลย ฉันได้แต่มองและฟังพวกเขาคุยกันเท่านั้น แต่อารมณ์ความรู้สึกซึ่งพวกเขาทิ้งไว้ให้ฉันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง บางทีฉันกำลังหาบางอย่างเกี่ยวกับตัวฉันเองโดยผ่านตัวพวกเขา ผ่านการกระทำและการสนทนาของพวกเข” (Ernaux, 2009, pp. 36-37)

การค้นหาเหตุผลของแอร์โนซ์น่าจะทำให้ผู้อ่านพอเข้าใจได้ถึงความพยายามที่จะสร้างความหมายให้การเขียนเป็นตอนสั้นๆ ของเธอ กล่าวคือถึงแม้ว่าบันทึกต่างๆ ไม่มีความเชื่อมโยงกันทางเนื้อหา แต่ “ความหมาย” แต่ละตอนเหล่านั้นได้สร้างขึ้นก็คือการแสวงหาตัวตนจากบุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ภายนอก ซึ่งนอกจากจะถือว่าเป็นแก่นเรื่องหลัก (thème principal) ของบันทึกเล่มนี้แล้ว ยังเป็นสายเชื่อมโยงการดำเนินเรื่อง (fil conducteur) ที่ร้อยเรียงตอนต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์ ข้อสันนิษฐานนี้ทำให้เราต้องย้อนกลับไปพิจารณา “ตาราง ตัวอย่างเนื้อหาการจดบันทึกใน ค.ศ. 1985” อีกครั้ง บันทึกทั้งหมดนั้นมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน ที่ดูว่าไม่มีความน่าสนใจและไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่กลับมีความสำคัญและน่าสนใจสำหรับแอร์โนซ์มากเสียจนเธอเลือกที่จะเขียนบันทึกเก็บไว้ แน่ใจว่าพ่อค้าขายผัก พนักงานเก็บรถเข็น ชายอาหรับหรือหญิงมุสลิมที่พบเจอในศูนย์การค้าหรือในรถไฟต่างเป็น

องค์ประกอบในการใช้ชีวิตภายนอกของแอร์โนซ์ และตัวเธอก็ปรากฏชัดเจนนับบันทึกสุดท้ายของปีที่พูดถึงการอ่านคอลัมน์ทำนายดวง ถ้าผู้คนที่ไม่รู้จักและเรื่องราวธรรมชาติสามัญซึ่งพบเจอโดยบังเอิญได้ทำให้แอร์โนซ์เปิดเผยตัวตนในบันทึกที่เธอมุ่งสนใจแต่ผู้อื่น และทำให้เธอได้พบความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเองในที่สุดนั้น เราสามารถกล่าวได้ว่า บันทึกเล่มนี้ค่อยๆ เปลี่ยนจากมุมมองที่เน้นโลกภายนอกและบุคคลอื่นมาเป็นมุมมองที่ใกล้ตัวหรือเป็นส่วนตัวของแอร์โนซ์มากขึ้นๆ

ในคำนำของบันทึกเล่มนี้ที่เขียนขึ้นภายหลัง แอร์โนซ์อธิบายว่าในขณะที่เธอกำลังจดบันทึกเรื่องราวของผู้อื่นอยู่นั้น เธอรับรู้ได้ถึงความคุ้นเคยส่วนตัวและรู้จักตัวตนของเธอได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

“แต่ในที่สุดแล้ว ฉันก็ได้แสดงความเป็นตัวตนของฉันในบันทึกเล่มนี้มากกว่าที่ได้บอกไว้ก่อนหน้านี้ ความฝังใจ ความทรงจำต่างๆ ได้เข้ามากำหนดการเลือกคำพูดหรือฉากที่จะบันทึกอย่างไม่รู้ตัว และฉันมั่นใจว่าการที่เราพาตัวเองออกไปสู่โลกภายนอกสามารถทำให้เราค้นพบตัวตนได้ดีกว่าการพินิจพิเคราะห์ภายในตัวเอง ด้วยการเขียนไดอารี (...) ผู้คนที่ไม่รู้จักที่อยู่ใกล้กันในรถไฟใต้ดินหรือในห้องรถตรวจ [ในคลินิก] ทุกคนที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของพวกเขาด้วยความน่าสนใจ ความโกรธหรือความละอาย ได้ปลุกเรียกความทรงจำของเราให้กลับมา พร้อมกับเปิดเผยตัวตนของเราด้วย” (Ernaux, 2009, pp. 9-10)

คำอธิบายของแอร์โนซ์อาจพอสรุปได้ว่าเราสามารถค้นพบตัวตนจากผู้อื่นเพราะตัวเราและผู้อื่นมีลักษณะบางอย่างร่วมกันหรือ “รวมเป็นหนึ่งเดียว” ตามคำพูดของแอร์โนซ์ ในขณะที่เดียวกันเราก็จะรู้จักและเข้าใจผู้อื่นจากตัวเองได้ด้วย การเดินสวนกันเพียงครั้งเดียวหรือแค่ได้ยินผู้คน ต่างๆ พูดคุยกัน ก็อาจทำให้เราตระหนักได้ว่า “ตัวตนที่แท้จริงของเราไม่ได้อยู่ในตัวเราเองทั้งหมด” (“Notre vrai

moi n'est pas tout entier en nous”) แอร์โนซ์ได้ยืมสำนวนนี้จากฌอง-ฌักส์ รูสโซ (Jean-Jacques Rousseau) และนำมาใช้เป็น *épigraphe* หรือคำอ้างอิงในตอนต้นของ *Journal du dehors* เพื่อบอกตัวเองและผู้อ่านถึงเหตุผลในการค้นหาตัวตนของเธอ ข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้สอดคล้องกับที่ฌอง-ปอล ซาร์ตร์ (Jean-Paul Sartre) นักเขียนและนักปรัชญา อัตถิภาวนิยมชาวฝรั่งเศสได้กล่าวไว้ว่า “เพื่อให้ได้มาซึ่งความจริงอะไรก็แล้วแต่ที่เกี่ยวกับตัวผมเอง ผมจำเป็นต้องผ่านผู้อื่น ผู้อื่นนั้นจำเป็นต่อการมีชีวิตอยู่ของผม รวมถึงการรู้จักตัวตนของผมเองด้วย” (Sartre, 1970) ด้วยเหตุนี้ ในบันทึกหน้าที 31 แอร์โนซ์พยายามชี้ให้เห็นว่าทำไมเธอต้องค้นหาตัวเองจากผู้อื่น โดยได้คัดลอกประโยคที่นักศึกษาคณะหนึ่งกำลังอ่านบนรถไฟ RER ที่ว่า “La vérité est liée à la réalité.” (Ernaux, 2009, p. 31) ซึ่งอาจแปลได้ว่า “ความจริง [ภายในตัวตน] มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นจริง [ภายนอก]” และในสองย่อหน้าสุดท้ายของ *Journal du dehors* แอร์โนซ์ได้สรุปการเขียนบันทึกเพื่อ “ค้นหาตัวตนจากผู้อื่น” ไว้ดังนี้

“บนรถไฟ RER มีชายหนุ่มคนหนึ่งซึ่งมีขาที่แข็งแรง ตัวสูง ปากหนา นั่งติดกับทางเดินตรงกลาง อีกด้านหนึ่งมีผู้หญิงกับลูกชายของเธออายุ 2-3 ขวบนั่งอยู่บนตัก เด็กผู้ชายคนนั้นมองดูรอบๆ ตัวเองตลอดเวลา ดูเหมือนอึดอัดด้วยความประหลาดใจ ก่อนที่จะถามแม่ของเขาว่า ‘ผู้ชายคนนั้นปิดประตูรถไฟอย่างไร’ แน่นอนเลยว่าเด็กคนนั้นขึ้นรถไฟเป็นครั้งแรก ชายหนุ่มคนนั้นและเด็กคนนี้ได้พาตัวฉันย้อนกลับไปในช่วงเวลาของชีวิตคือในเดือนพฤษภาคมของปีที่ต้องสอบ bac ขณะที่ D. ผู้มีรูปร่างสูง ริมฝีปากใหญ่เหมือนกับชายหนุ่มคนนั้น ยืนรอฉันตรงประตูทางออกของโรงเรียนซึ่งใกล้กับที่ทำการไปรษณีย์ อีกช่วงหนึ่งเป็นตอนที่ลูกชายของฉันได้ออกมาค้นพบโลกภายนอก

หลายครั้งที่ฉันได้พบกิริยาท่าทางและ
ประโยคที่แม่ของฉันเคยพูดในตัวผู้หญิงคนหนึ่ง
ที่กำลังรอจ่ายเงินในซูเปอร์มาร์เกต เห็นได้ว่า
มีแต่ในสถานที่ภายนอก ในตัวผู้โดยสารรถไฟ
ใต้ดินหรือรถไฟ RER หรือผู้คนที่ยืนบันไดเลื่อน
ในห้างกาเลอรีส์ ลาฟาแยตต์และโอของเท่านั้น
ที่ชีวิตในอดีตของฉันได้ถูกฝากไว้ในตัวผู้คนที่ไม่รู้
จัก ที่พวกเขาไม่สงสัยเลยว่าพวกเขาครอบครอง
เรื่องราวบางส่วนในชีวิตฉันเอาไว้ ในใบหน้า
ในร่างกายของพวกเขาที่ฉันไม่มีวันจะได้พบเห็น
อีก แน่หนอนว่าตัวฉันเองก็เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของ
ผู้คนที่เดินบนท้องถนนหรือในห้างสรรพสินค้าด้วย
เช่นกัน” (Ernaux, 2009, pp. 106-107)

จะเห็นได้ว่าภาพของผู้ที่ต้องการบันทึก
ความเป็นจริงของยุคสมัยและพฤติกรรมของคนใน
สังคมได้เปลี่ยนไปสู่ภาพของแอร์โนซ์ที่ปรารถนา
ค้นพบตัวตนจากบุคคลอื่น หรืออาจกล่าวได้อีก
อย่างหนึ่งว่าเธอไม่ได้เป็นแค่ผู้สังเกตการณ์ธรรมดา
ทั่วไปซึ่งทำหน้าที่เพียงแค่ถ่ายทอดสิ่งที่เกิดขึ้น
ภายนอกเท่านั้น แต่ยังซ่อนความต้องการส่วนตัว
ที่จะแสวงหาตัวตนอีกด้วย

นอกจากแอร์โนซ์สามารถค้นพบตัวตน
ของเธอในฐานะลูกสาวของแม่และในฐานะแม่
ของลูกชายของเธอเอง เธอยังสะท้อนภาพของตัวเอง
ในฐานะนักเขียนด้วยเช่นกัน อย่างน้อยที่สุดภาพ
ของแอร์โนซ์ในฐานะนักเขียนก็ได้ปรากฏอย่าง
ชัดเจนในขณะที่เธอลังเลระหว่างรูปแบบการเขียน
เป็นตอนสั้นๆ ซึ่งมีมิติด้านสังคมกับการเขียนแบบ
วรรณคดีที่เราเห็นไปก่อนหน้านี้ จากนั้นภาพของแอร์
โนซ์ในฐานะนักเขียนก็ได้จางหายไปแต่อย่างไร
เพราะในขณะที่เธอจดบันทึกเรื่องราวและแสวงหา
ตัวตนอยู่นั้น เธอได้พยายามค้นหา “สัญญาณทาง
วรรณคดี” (“signes de la littérature”) (Ernaux,
2009, p. 46) จากสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวเธอ ตัวอย่าง
เช่น ขณะโดยสารรถไฟ แอร์โนซ์ได้ยืนผู้หญิงคน

หนึ่งกำลังเล่าเรื่องให้เพื่อนที่นั่งข้างๆ ฟัง เธอ
จดบันทึกการเล่าเรื่องนั้นผ่านมุมมองเชิงทฤษฎี
การวิเคราะห์วรรณกรรมประเภทเรื่องเล่า (récit)
ดังนี้

“(…) เธอกำลังเล่าเรื่องต่อหน้าพวกเรา
(…) ซึ่งมีตัวละครเป็นหญิงชราผู้หนึ่งมีแผลฝีที่
ขา มีตึกห้องพักของแม่ของผู้เล่าเรื่องเป็นสถานที่
ส่วนเหตุการณ์ผันผวนต่างๆ ของเรื่องก็ได้แก่
การหายตัวไปของหญิงชรา ความเจ็บปวดในท้อง
จากนั้นก็มียี่เสียงร้องครวญครางต่างๆ ตามมาด้วย
การเรียกร้องของแม่ที่ต้องการให้ผู้จัดการตึกส่งคน
มาเปิดประตูห้อง ผู้จัดการตึกปฏิเสธ และจะมีการ
เรียกตำรวจต่อมา ตัวละครของเรื่องจำแนกเป็น
ฝ่าย “คนดี” (แม่) และฝ่าย “คนร้าย” (ผู้จัดการตึก)
ตอนจบที่เกี่ยวกับความตายก็รับรู้ได้ล่วงหน้าอย่าง
ชัดเจนจากน้ำเสียงการเล่าและการดำเนินเรื่อง”
(Ernaux, 2009, pp. 45-46)

นอกจากนี้ ในฐานะนักเขียนโดยตรง
แอร์โนซ์พยายามที่จะเสนอลักษณะของงานเขียน
“ที่ดี” ในความเห็นส่วนตัวของเธอ โดยกล่าวว่า

“การเขียนอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะ
ใช้เป็นตัวกำหนดค่านิยมของนักเขียนที่แท้จริง
แต่จำเป็นต้องอาศัยสัญญาณภายนอกหรือข้อพิสูจน์
ที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้ และสัญญาณเหล่านี้ต้องเป็น
ที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคนด้วย” (Ernaux, 2009,
p. 53)

หรืออาจจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าใน
การอ่าน (และ “เข้าถึง”) งานวรรณคดีนั้น ผู้อ่าน
มีความจำเป็นต้องใช้ตัวบ่งชี้ภายนอก (indicateurs
extérieurs) ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ต่างๆ ฉากธรรมดา
สามัญ ตลอดจนสรรพสิ่งในชีวิตประจำวัน และ
ทั้งหมดล้วนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียน
ทางวรรณคดี

บทสรุป

ประสบการณ์ของแอร์โนซ์ที่ได้ส่งผ่านเรื่องราวภายนอกเข้ามาสู่ความคุ้นเคยภายในหรือความเป็นตัวตนของเธอ ทำให้ผู้เขียนบทความมองเห็นประเด็นเปรียบเทียบระหว่างการบันทึกความเป็นจริงของโลกภายนอกแบบ *Journal du dehors* กับการเขียนไดอารีที่เน้นความเป็นจริงของโลกภายใน สิ่งที่เหมือนกันของทั้งสองรูปแบบก็คือว่า “การเลือก” ของผู้เขียนบันทึกในการจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ทั้งเรื่องส่วนตัวหรือของผู้อื่น “การเลือก” จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนและความเป็นอัตวิสัยของบันทึกทั้งสองรูปแบบด้วย

นอกจากนี้ “การเลือก” ในการบันทึกทั้งสองรูปแบบยังมีความสัมพันธ์กับการค้นพบตัวตน จริงอยู่ว่าการเลือกเล่าเรื่องส่วนตัวสะท้อนภาพของผู้บันทึกโดยตรงได้อย่างชัดเจน แต่การเลือกพูดถึงผู้อื่นก็ไม่ได้กลบภาพของผู้บันทึก

อย่างสิ้นเชิง เพียงแต่ภาพของผู้บันทึกได้ปรากฏผ่านผู้คนภายนอกก่อนที่จะสะท้อนกลับสู่ตัวเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าตัวตนของผู้บันทึกจะเด่นชัดมากขึ้นเมื่ออยู่ท่ามกลางผู้อื่น ดังนั้น ถ้าการค้นพบตัวเองเป็นความต้องการหลักของผู้เขียนบันทึกแล้ว รูปแบบทั้งสองสามารถตอบสนองต่อจุดประสงค์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดีถึงแม้ว่ามีมุมมองตั้งต้นที่ต่างกัน

อย่างไรก็ตาม การค้นพบตัวเองจากบุคคลอื่นไม่ได้เป็นแค่ความปรารถนาเดียวของแอร์โนซ์ในการเขียน *Journal du dehors* แต่ยังมีความต้องการที่จะถ่ายทอดความจริงอันเกิดขึ้นในโลกภายนอก ตลอดจนความพยายามที่จะเข้าใจยุคสมัยและพฤติกรรมของผู้คนในสังคม การเขียนไดอารีที่มุ่งเน้นเรื่องราวและความรู้สึกส่วนตัวนั้นจึงไม่เอื้อต่อความปรารถนาในส่วนนี้

เอกสารอ้างอิง

- Baisnée, V. (2002). “Porteuse de la vie des autres”: Ernaux’s *Journal du dehors* as anti-diary. *Women in French Studies*, 10, 177–187.
- Boehringer, M. (2000). Paroles d’autrui, paroles de soi: *Journal du dehors* d’Annie Ernaux. *Études françaises*, 36(2), 131–148. <https://doi.org/10.7202/005251ar>
- Braud, M. (2006). *La forme des jours: Pour une poétique du journal personnel*. Seuil.
- Burgelin, C. (2001). Journal intime. In *Dictionnaire des genres et notions littéraires*. Encyclopædia Universalis & Albin Michel.
- Charaudeau, P. (1992). *Grammaire du sens et de l’expression*. Hachette.
- Duras, M. (1981). *Outside*. Albin Michel.
- Ernaux, A. (1974). *Les armoires vides*. Gallimard.
- Ernaux, A. (1983). *La place*. Gallimard.
- Ernaux, A. (1987). *Une femme*. Gallimard.
- Ernaux, A. (1997). *Je ne suis pas sortie de ma nuit*. Gallimard.
- Ernaux, A. (2008). *Les années*. Gallimard.
- Ernaux, A. (2009). *Journal du dehors*. Gallimard.
- Ernaux, A. (2011). *L’écriture comme un couteau: Entretien avec Frédéric-Yves Jeannet*. Gallimard.

- Ernaux, A. (2016). *Mémoire de fille*. Gallimard.
- Ernaux, A. (2022). *Le jeune homme*. Gallimard.
- Ionescu, M. (2001). *Journal du dehors d'Annie Ernaux: "Je est un autre."* *The French Review*, 74(5), 934–943.
- Journal du dehors*. (n.d.). *Babelio*. Retrieved December 23, 2022, from <https://www.babelio.com/livres/Ernaux-Journal-du-dehors/37545>
- Nobel Prize Outreach AB. (2022). *Annie Ernaux: Facts*. NobelPrize.org. Retrieved December 23, 2022, from <https://www.nobelprize.org/prizes/literature/2022/ernaux/facts/>
- Sartre, J. P. (1970). *L'existentialisme est un humanisme*. Nagel.
- Thumerel, F. (2004). *Une œuvre de l'entre-deux*. Artois Presses Université.
- Tournier, M. (2004). *Journal extime*. Gallimard.
- Viart, D., & Vercier, B. (2008). *La littérature française au présent* (2nd ed.). Bordas.
- Welch, E. (2007). Coming to terms with the future: The experience of modernity in Annie Ernaux's *Journal du dehors*. *French Cultural Studies*, 18(1), 125–136. <https://doi.org/10.1177/0957155807074121>